

Rekabet Kurumu Başkanlığından,

REKABET KURULU KARARI

Dosya Sayısı : 2012-4-261

(Önaraştırma)

Karar Sayısı : 13-05/54-31

Karar Tarihi : 17.01.2013

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI

Üyeler : Doç. Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE,
Dr. Murat ÇETİNKAYA, Reşit GÜRPINAR, Kenan TÜRK

B. RAPORTÖRLER : Recep GÜNDÜZ, Canan İÇEL

C. BAŞVURAN : Şampiyon Filtre Paz.San. ve Tic. A.Ş.

Temsilcisi: Av. Enver ALCAN

Halaskargazi Cad. Halaskar Apt. No:131/1 Şişli/İstanbul

D. HAKKINDA İNCELEME

YAPILANLAR : - Mengerler Tic. Türk A.Ş.

Davutpaşa Cad. No:40 34020 Topkapı/İstanbul

- Mercedes Benz Türk A.Ş.

Tem Otoyolu Hadımköy Çıkışı, Mercedes Cad. 34500

Bahçeşehir/İstanbul

- (1) **E. DOSYA KONUSU:** Mercedes Benz Türk A.Ş. ve yetkili servisi Mengerler Tic. Türk A.Ş.'nin 2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'ne aykırı olarak Şampiyon Filtre Paz. San. ve Tic. A.Ş. tarafından üretilen eşdeğer kalitedeki yedek parçaların satışını kısıtladıkları iddiası.
- (2) **F. İDDİALARIN ÖZETİ:** Başvuruda, Mengerler Tic. Türk A.Ş. (Mengerler)'nin 2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği (2005/4 sayılı Tebliğ)'ne aykırı olarak Şampiyon Filtre Paz. San. ve Tic. A.Ş. (Şampiyon Filtre) tarafından üretilen eşdeğer kalitedeki yedek parçaların satışını kısıtladığı iddia edilerek, konunun 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun çerçevesinde değerlendirilmesi talep edilmiştir.
- (3) **G. DOSYA EVRELERİ:** Kurum kayıtlarına 03.07.2012 ve 09.08.2012 tarihlerinde, 5349 ve 6318 sayılarla giren başvuru üzerine hazırlanan 13.08.2012 tarih ve 2012-4-261/İİ sayılı İlk İnceleme Raporu 28.08.2012 tarihli Kurul toplantısında görüşülmüş ve önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Söz konusu karar uyarınca düzenlenen 10.01.2013 tarih ve 2012-4-261/ÖA sayılı Önaraştırma Raporu görüşülerek karara bağlanmıştır.
- (4) **H. RAPORTÖR GÖRÜŞÜ:** İlgili raporda, başvuru konusu iddia ile ilgili olarak soruşturma açılmasına gerek bulunmadığı ifade edilmiştir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

- (5) 2005/4 sayılı Tebliğ'in 2. maddesi uyarınca yeni motorlu taşıtların, bunların yedek parçalarının ya da tamir ve bakım hizmetlerinin alımı, satımı veya yeniden satımı konulu anlaşmalar, dikey sınırlamalar içermeleri halinde bu Tebliğ'de düzenlenen koşullara uymak kaydıyla, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesindeki yasaklamadan aynı Kanun'un 5. maddesinin üçüncü fıkrasına dayanılarak grup olarak muaf tutulmuştur.
- (6) 2005/4 sayılı Tebliğ'in 3. maddesinin (s) bendinde bir motorlu aracın montajında kullanılan parçalarla eşdeğer kalitede olduğu varsa mevzuat gereği aranan mecburi standartlara uygunluğunun üreticisi tarafından belgelendirilmesi gereken parçalar eşdeğer kalitede yedek parça olarak tanımlanmıştır.

13-05/54-31

- (7) İlgili Tebliğ'in 5.1(j) maddesine göre, bir dağıtıcı veya yetkili servisin orijinal yedek parçaları veya eşdeğer kalitedeki yedek parçaları kendi tercih ettiği üçüncü bir teşebbüsten satın almasının ve bunları motorlu araçların bakım ve onarımı için kullanmasının engellenmesi dikey anlaşmaları grup muafiyeti kapsamı dışına çıkarmaktadır. Ancak garanti kapsamında yapılan tamir, ücretsiz bakım ve araç geri çağırma işlerinde, motorlu taşıt sağlayıcısı kendisinin sağladığı orijinal parçaların kullanımını zorunlu kılabilir.
- (8) Benzer şekilde, 2005/4 sayılı Motorlu Taşıtlar Sektöründeki Dikey Anlaşmalar ve Uyumlu Eylemlere İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği'nin Açıklanmasına Dair Kılavuz (Kılavuz)'un;
- 62. sorusunun cevabında, bir motorlu aracın müşteriye ücret karşılığı sunulan normal bakım ve onarım hizmetleri (örneğin 30,000 km bakımı) söz konusuysa, sağlayıcının kendisi tarafından sağlanan orijinal yedek parçaların kullanılmasını zorunlu tutamayacağı, çünkü bu durumun, yetkili servislerin bakım ve onarım hizmetleri için diğer sağlayıcılardan orijinal ya da eşdeğer kalitede yedek parça temin etme özgürlüklerinin kısıtlanması anlamına geleceği,
  - 78. sorusunun cevabında ise sağlayıcının garantisi, yetkili veya özel servislerin, garanti süresi içerisindeki (ancak garanti kapsamında olmayan) normal bakım ve onarımlar için sağlayıcı tarafından sağlanan orijinal yedek parçaları kullanmasını zorunlu kılsa, bu kısıtlamanın mezkur Tebliğ'in 5. maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde belirtildiği üzere anlaşmanın grup muafiyetinden yararlanamamasına yol açacağı, ancak söz konusu parçalar nedeniyle herhangi bir arıza olması halinde, böyle bir işlem nedeniyle garantinin sona erip ermeyeceği hususunun genel hükümler çerçevesinde çözülmesi gerektiği ifadelerine yer verilmiştir.
- (9) Buna göre öncelikle, başvuru konusu uygulamanın Tebliğ'de yer verilen orijinal ya da eşdeğer kalitede yedek parça kullanımına ilişkin düzenlemelere uygun olup olmadığının belirlenebilmesi amacıyla, filtre kullanımının garanti kapsamı ile ilişkilendirilebilecek bir işlem olup olmadığı ve filtre kullanımının garanti kapsamı ile ilişkilendirilebilecek bir işlem olmaması halinde ise uygulamada eşdeğer parça kullanımının zorlaştırılıp zorlaştırılmadığının tespiti bakımından, araçlarda belirli marka filtre kullanımının zorunlu tutulup tutulmadığı ve eşdeğer olduğu iddia edilen ürünün istenilen standartlara uygunluğunun filtre üreticisi tarafından ispat edilip edilmediği hususlarının açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.
- (10) Başvuruda, Mercedes Benz Türk A.Ş. (Mercedes) yetkili servislerinin eşdeğer kalitede olduğu iddia edilen yedek parçanın kullanılmasını engelledikleri iddia edilmiştir. Esasen, garanti kapsamında sunulmayan hizmetlerde, servislerin ya da tüketicilerin orijinal yedek parçalar dışındaki eşdeğer kalitede yedek parça tercih hakları sınırlandırılmamaktadır. Bu çerçevede öncelikle dosya kapsamında yedek parça olarak kabul edilen filtrenin garanti kapsamı ile ilişkisinin ortaya konulması gerekmektedir.
- (11) Araçlarda genellikle motorun çalışması esnasında kullanılan filtreleri hava, yağ, hidrolik ve yakıt filtreleri olarak genel anlamda sınıflandırmak mümkündür. Hava filtrelerinin araçlardaki fonksiyonları teknik olarak yakıt sisteminden gelen yakıtın iyi ve kaliteli yanması ve motorun performansının artırılması yönündedir. Yakıt filtreleri ise motorun yanma odasına temiz yakıt girişinin sağlanması ve motora gelen yakıtın yanma miktarının artırılması amaçlı olarak kullanılır. Yağ filtreleri motor içinde çalışan parçaların örneğin pistonların iyi şekilde filmsel bir tabaka ile yağlanmasını temin etmek, sürtünmeden dolayı meydana gelecek hasarları asgariye indirmek ve sürtünme sonucu oluşan mikro tozları kendi içine hapsetmek fonksiyonlarını yerine getirir. Dolayısıyla filtreler gerek motordaki yakıt ve gerekse aşınma bakımında önemli rol oynamakta ve filtrelerin görevlerini tam olarak yerine getirmemeleri önemli motor sorunlarına yol açabilmektedir.

13-05/54-31

- (12) Bununla birlikte filtre değiştirilmesi işleminin bizatihi kendisi garanti kapsamındaki bir tamir işlemi değil rutin bir bakım onarım faaliyeti niteliğindedir. Yukarıda da yer verildiği üzere Kılavuz'un 78. sorusunun cevabında sağlayıcının garantisi, yetkili veya özel servislerin, garanti süresi içerisindeki (ancak garanti kapsamında olmayan) normal bakım ve onarımlar için sağlayıcı tarafından sağlanan orijinal yedek parçaları kullanmasını zorunlu kılsa, bu kısıtlamanın ilgili Tebliğ'in 5. maddesinin birinci fıkrasının (j) bendinde belirtildiği üzere anlaşmanın grup muafiyetinden yararlanamamasına yol açacağı belirtilmiştir. Bu nedenle, Tebliğ'in ilgili hükümleri göz önüne alındığında filtre değiştirilmesi işlemine ilişkin olarak araç üreticilerinin yetkili servislerinde orijinal ya da herhangi bir filtre markasının kullanımını zorunlu tutmaları Tebliğ hükümleri ile uyumlu olmayacaktır.
- (13) Diğer taraftan, Mengerler ile Mercedes arasındaki bayilik sözleşmesinin incelenmesi ve Mercedes'te yapılan görüşme ve yerinde inceleme sonucunda, garanti kapsamının tüketicilere aracın satışı ile birlikte iletildiği, araçlarda kullanılacak filtre konusunda herhangi bir markanın verilmesinin söz konusu olmadığı, bununla birlikte zorunlu standartların belirtildiği, filtre kullanımının garanti kapsamında yer alan parçaları doğrudan etkilediği ve bu anlamda standartlara uygun filtre kullanılmamasından kaynaklanan arızaların garanti kapsamı dışında kalabileceği, ancak bu konuda nihai kararı Mercedes'in verdiği anlaşılmaktadır.
- (14) Öte yandan incelemeye konu uygulamayı gerçekleştiren bayi olan Mengerler Trakya Şubesi tarafından servis raporlarına istinaden gönderilen cevap yazısında, müşterinin garantisi devam eden aracına bakım yaptırmak için servise başvurduğu, orijinal ya da Mengerler ambarında bulunan eşdeğer kalitede yedek parçaları kullanmak istemediği, yanında getirdiği parçaların kullanılmasını talep ettiği, parçaların kullanılması halinde kendisinin sorumluluğu üsteleneceğini belgeleyen kalite raporunu imzalamak istemediği ve servisin yedek parça ambarında bulunan parçalar ile bakım yapma teklifini reddettiği ifade edilmiştir.
- (15) Mengerler, Mercedes'den temin edilen orijinal yedek parçalar yanında kalitesi sertifikalandırılmış eşdeğer kalitede yedek parçaları da kullandıklarını, diğer bir ifadeyle 2005/4 sayılı Tebliğ'in ilgili hükümleri ile yetkili servislere tanınmış haklar çerçevesinde eşdeğer olduğu ispatlanmış yedek parçaları servislerinde bulundurabildiklerini ve isteyen müşterilerin bakım onarım hizmetinde bu tür parçaları kullanılabildiklerini ifade etmiştir. Dolayısıyla, somut olaydaki tartışma konusunun eşdeğer parça kullanımı ile ilgili olmayıp müşteri tarafından getirilen parçanın kullanılıp kullanılmaması olduğu belirtilmiştir.
- (16) Başvuru konusu olayda, Mercedes'in servis hizmetlerindeki filtre kullanımı için orijinal parça ya da belirli bir markanın kullanımını zorunlu tutmadığı, yetkili servisinin ambarında bulunan eşdeğer kalitedeki yedek parçalardan da kolayca görülmekle birlikte, TSE standartlarına uygun üretilen başvuruya konu filtrenin eşdeğer nitelikte kabul edilmediği iddia edilmektedir. Dolayısıyla son olarak eşdeğer olduğu iddia edilen ürünün istenilen standartlara uygunluğunun filtre üreticisi tarafından ispat edilip edilmediği hususunun açıklığa kavuşturulması gerekmektedir.
- (17) Esasen, araç mekaniği üzerinde hayati arızalar doğurabilecek dolayısıyla garanti işlemlerine ilişkin ihtilaflar yaratabilecek filtreler bakımından araç üreticilerinin belirlediği standartların karşılandığı ve ürünün eşdeğer kalitede yedek parça olduğunun ispat yükümlülüğü mezkur Tebliğ hükümleri uyarınca ve Kılavuz açıklamaları çerçevesinde parça üreticisine aittir. Bu bilgiler dikkate alınarak; söz konusu ispatın yerine getirilmemiş olması, şikayete konu uygulamanın araç sağlayıcısı Mercedes tarafından değil yetkili servisi tarafından yapılan bir uygulama olması ve yetkili servis ambarında başka eşdeğer yedek parçaların bulunmasının, Mercedes tarafından normal bakım ve onarımlar için sağlayıcı tarafından sağlanan orijinal yedek parçaları kullanmasını zorunlu kılınması şeklindeki endişeyi haksız çıkarması

13-05/54-31

nedenleri ile başvuru konusu olayda Tebliğ'e aykırı bir durum bulunmadığından soruşturma açılmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

J. SONUÇ

- (18) Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca şikayetin reddi ile soruşturma açılmamasına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.